

FOTO: DORTHE KARLSEN

Tacorama: Hvilken dag er din taco-dag? Forhåpentligvis ikke hver dag, mener Sigbjørn Bore.

Make Frederikke greit again

Tacokultur og hektoprissystemet gjør maten dyrere og skaper dårlige og klimafiendtlige matvaner hos studenter og ansatte ved Universitetet i Oslo.

Studentmat

Sigbjørn Bore, PhD-stipendiat ved Kjemisk institutt ved UiO.

Et valgfrihetens tyranni har lagt seg som et teppe over Frederikke. Gode prinsipper for mat er satt til side i et desperat forsøk på å tilfredsstille en gruppe kresne studenter som ikke blir fornøyd før de kan velge å spise taco hver dag.

Det er nesten ett år siden det nye prissystemet – der man betaler for vekten på maten (hektoprissystemet) – ble tredd over hodene våre. Mange var den gang entusiastiske. Ifølge en nylig publisert artikkel i Universitas uttaler Per Christensen, administrerende direktør i SiO Mat og Drikke, at «flertallet har vært positive til omleggingen til hektopris». Derimot er jeg en av dem som ikke kan fordra det nye Frederikke. Hektoprissystemet gjør i sum maten dyrere og skaper dårlige matvaner hos studentene og de ansatte ved universitetet i Oslo.

Den mest åpenbare svakheten med hektoprissystemet er at all type mat likestilles i pris uten at det reflekterer den spesifikke mats realkostnad. Hva skjedde med nasjonalskatten poteten? Saftig og god, en trofast venn for det norske folk gjennom tykt og tynt. Den er nesten fraværende. De få gangene den våger å vise seg er det ran på offentlig sted. Tilbehøret som tradisjonelt sett har utgjort den største delen av et måltids masse klarer ikke å

konkurrere med kjøttet, som relativt sett er billigere. I en tid der vi oppfordres til å trappe ned på kjøtt av miljø- og helsemessige årsaker, virker denne subsidieringen i utakt med tiden. Karbonavtrykket har også en smak.

Den implisitt forventede selvdisiplinen fra Studentsamskipnaden er urealistisk. Kjempetallerkener er stikk i strid med dagens forskning som sier at mennesker har vanskelig for å vurdere mengde mat i møte med brede tallerkener. Edrue, tradisjonell og moralsk komposisjon av retter straffes og vil med det vektbaserte systemet være en umulighet.

Matutvalget virker å være spørreundersøkelsesbasert og ukens mangfold ligger i hvilken taco som serveres. Tacokulturen er døden for mangfoldet i den norske matfauna. Lapskausen, tidkrevende å lage, men godt egnet for en studentkantine, ser man aldri. Eksistensgrunnlaget for norske tradisjonsretter med sitt store innslag av lokale grønnsaker og høye grad av væske, er rasert med 14 kr per hekto (10.72 kr per hekto ved ideell bespising, 9 porsjoner på 200g etterfulgt av 550g på klippekortet). Jeg savner en bevissthet rundt dette og håper at Studentsamskipnadens flaggskip, Frederikke, en dag kan gå i front for vern om norsk matkultur.

Masseproduksjon av mat bør ikke være et skjellsord.

« Tacokulturen er døden for mangfoldet i den norske matfauna »

Det gir en ypperlig mulighet for spennende og god mat for en rimelig penge. Skal dette idealet nås hos Frederikke, forutsetter det ikke bare en bevissthet og kreativitet innenfor storkjøkkenets rammer og begrensninger. Det forutsetter også en selvtillit hos drifterne. En sikker tro på at de vet bedre enn gjestene om hva som er et godt og balansert måltid i en studentkantine. Denne muligheten har man forkastet til fordel for valgfrihet og vrangforestillingen om at «kunden alltid vet best». Der hvor fornuften en gang regjerte, regjerer nå øyeblikkets lyster. Noen klarer å styre disse lystene og går til salatbarene, men jeg er ikke en av dem. Det står ikke på viljen. Viljen er der, men valgfrihetens fristelser er for sterke og gjør oss til syndere. Seks kyllinglår kamuflert med litt salat.

Jeg vet ikke hvem som står bak hektoprissystemet. Men det kan ses i sammenheng med et studentparlamentet infisert av høyrevridde CV-jegere og SiO-direktører med millionlønninger, som sikkert spiser lunsjen oftere på Maaemo enn på Frederikke.

Til slutt vil jeg gi honnør til de ansatte på Frederikke som uten unntak er veldig flotte og flinke folk. Frederikke er i dag nede for telling, men dere er de rette til å reise denne sovende kjempen. La oss sammen avskaffe det helse- og klimafiendtlige hektoprissystemet, og gjøre Frederikke greit igjen.